

8.BÖLÜM

TOPYEKÛN MÜCADELEDE MEHMETÇİK'İN YEDEK KUVVETİ OLARAK FATMACIK ANLATISI VE PROPAGANDA (1939 - 1950)

Melih DUMAN²⁸

► Giriş

Türkiye gibi aile ve toplum kurumunun güçlü olduğu ülkelerde medya ve kadın arasındaki ilişki toplumun genel geçer kriterlerinden bağımsız bir biçimde ele alınmamaktadır. Bu anlamda medyada yer alan kadın temsilleri, kurumsal toplum algısı ve uzlaşısı içerisinde ele alınmakta, yargılanmakta ve değerlendirilmektedir. Gündem oluşturmada oldukça etkin olan haberlerin kadına yönelik tutumları da bu doğrultuda diğer medya içeriklerinden farklı olmamaktadır (İşliyen, 2015: 481). Bu değerler silsilesi içerisinde dönem dönem ciddi bir biçimde dönem dönem ise mizahi bir üslupla askerlik konusu gündeme gelmekte veya getirilmektedir. “Kızların” da askerlik yapacağı inancı ya da inançsızlığı kahvehane sohbetlerinden tartışma programlarına kadar kendine yer bulabilmektedir. Bu dönemlerin en çok yaşandığı anlar ise Türkiye'nin sınır ötesi veya ülke içerisindeki terör faaliyetlerine karşı gerçekleştirdiği mücadelelerde görülmektedir. Medyanın son yıllarda teknolojinin yaşadığı gelişmeye bağlı olarak toplumun her alanını kuşatması, Türk kadınının vatanına hizmet için askerlik yapmak üzere harekete geçtiği her girişimi medyaya taşımaktadır. Medyada bu tür durumlara yer verilmesi ise çoğu kez militarizm propagandası olarak değerlendirilmekte,

²⁸ Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, melihduman@aksaray.edu.tr

- İnuğur, N. (1992). Türk Basın Tarihi (1919-1989). İstanbul:Gazeteciler Cemiyeti Yayınları.
- İşliyen M. (2018). Siyasal Katılım ve Sosyal Medya. Konya: Literatürk Academia.
- Şimşek İşliyen,F.(2015). Şiddet Haberlerindeki “Mağdur Kadın” Miti Üzerine Göstergibilimsel Bir İnceleme: “Habertürk Gazetesi Ş.E. Cinayeti Örneği”.Global Media Journal TR Edition, Cilt 6 (11),Güz 2015, 478- 496.
- Hale, W. (2003). Türk Dış Politikası 1774-2000. (Petek Demir, Çev.) İstanbul: Mozaik.
- Kaplan, L. (1988). Cemiyetlerde ve Siyasî Teşkilatlarda Türk Kadını (1908-1960). Ankara: AKDITYK Atatürk Araştırma Merkezi.
- Koloğlu, O. (2006). Osmanlı’dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi. Pozitif Yayınları.
- Özçetin, B. (2018). Kitle İletişim Kuramları Kavramlar, Okullar, Modeller.(2. Baskı).İstanbul: İletişim Yayınları.
- Öztan, G. G. (2014). Türkiyede Militarizm, Zihniyet, Pratik ve Propaganda, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Roberts, J. M. (2003). Yirminci Yüzyıl Tarihi. (Sinem Gül, Çev.). Ankara: Dost Kitabevi.
- Schiller, H. (1993). Zihin Yönlendirenler.(Cevdet Cerit, Çev.) Pınar Yayınları.
- Soysal, M. (1964). Dış Politika ve Parlamento: Dış politika Alanındaki Yasama Yürütme İlişkileri Üzerinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- Tansel, F. A. (1991). İstiklâl Harbi’nde Kadınlarımız. (2. Baskı)Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Tellal, E. (2002). 1945-1960: Batı Bloku Ekseninde Türkiye-1. Baskın Oran (Ed.).Türk Dış Politikası, Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar, Cilt I. (6. Baskı).(s. 479-520). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Türkçe Sözlük(2011).(11. Baskı). Şükrü Hâluk Akalın (Haz.) Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu.
- Türkiye Dış Politikasında 50 Yıl İkinci Dünya Savaşı Yılları (1939-1946). Ankara: Dışişleri Bakanlığı Araştırma ve Siyaset Planlama Genel Müdürlüğü.

► **ARŞİV KAYNAKLARI**

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi (CA)

► **SÜRELİ YAYINLAR**

Ankara Akşam Haberleri
Karagöz
Memleket
Ulus
Radyo